

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

622. An collatores preces has sibi insinuatæ admittere, & nulli alteri, quàm precistæ beneficium conferre teneantur, & cogantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

cumbat onus probandi acceptationem in tempore factam; quia ubi certum & limitatum tempus, vel alia qualitas est fundamentum intentionis, sive Actoris, sive Rei, oportet, quod illud tempus & illa qualitas probetur per eum, qui se in illa fundat.

4. Porro posse nihilominus eidem Precista, qui ob negligentiam excidit precibus, pro eodem beneficio conferri denuo preces, non secus ac alteri, donec forriantur effectum, tradit Wagn. pag. 493. & sic non hoc ipso, quod Precista neglexit preces intra mensum insinuare Collatori, hic non erit impofterum liber, ita ut nullis amplius precibus gravari possit.

5. Respondeo tertio: quod, si Precista neglexit acceptare beneficium primum vacans, poterit adhuc petere secundum vacans (idque, sive primum vacans jam collatum fuerit, sive non) quia Papa in indulto relinquit in arbitrio Precista, acceptare beneficium vacans, quandoque & quodcumque maluerit, aut duxerit acceptandum; adeoque poterit acceptare primum vacans, si velit; vel si non velit, potest expectare secundum, illudque expectare, & si nec illud velit, potest expectare tertium, & sic de ceteris. Chok. pag. 68. & ex eo Wagn. Pirh. Sed neque hic obstat *c. si Clericus. de prob. in 6.* ubi mandatum, ut alicui de beneficio proximo vacaturo provideatur, intelligitur de primo, quo neglecto censetur extincta gratia; cum hic textus ex mente Gl. *ibid. v. si Clericus.* accipiendus sit, & locum habeat, si mandatum sit restrictum ad beneficium primum vacaturum, quasi illud verbum proximo idem significet, quod primum, sicutque mandati Apostolici termini strictè observandi. Engels de prob. n. 71.

6. Respondeo quarto: quod, si tamen, postquam primum vacans accepit (accipiendo tamen accepit, non pro acceptatione collationis sibi facta de primo vacante; indubitatum enim est, non posse eum tunc variare vi earundem precum; sed has extinctas esse, & vim suam amisisse; sed pro declaratione facta Collatori, se illud petere seu vellet) dein ab illa acceptatione tacite vel expresse refiliat, non potest beneficium aliud de novo vacans vi earundem precum acceptare. Chok. pag. 68. Pirh. n. 379. Wagn. loc. cit. qui tamen, ut rectè advertit Engels, primitus male confundunt negligentiam petendi primum beneficium vacans cum hac variatione super acceptatione jam facta. Quin & non posse in hoc Collatorem illum gravari novis precibus, dictum est ante ex Chok. pag. 107. Limitanda tamen responsio, ut non procedat primum, quando primus actus fuit invalidus; dispositio enim loquens de actu intelligi debet de primo actu valido, adeoque per acceptationem invalidam dispositio seu facultas acceptandi non extinguitur. Secundò quando acceptans non posset consequi beneficium illud, quod accepit. Tertio, quando per errorem elegit seu accepit alteri jam debitum; vel beneficium simplex pro dignitate. Quarto, quando Precista in ista acceptatione sua protestatur, quod non intendat acceptare beneficium, nisi quatenus sibi de jure debetur, & in quantum pacifice potest obtinere illius possessionem. Pirh. Wagn. *ll. cit.* Chok. pag. 71. & 69. Unde

7. Respondeo quinto: quod si Precista accepit, seu petit sibi conferri beneficium, dicens vacare per obitum Petri, cum tamen vacet per obitum Pauli, nequit variare; valet siquidem ista acceptatio, modo constet de corpore beneficii, quia

demonstratio non vitiat actum, si de corpore, seu re constet, juxta *l. demonstratio. ff. de condit. & demost.* Neque ab impetratione seu provisione beneficii (quæ imperatio taliter facta, nimirum, dum in supplicatione narratum beneficium vacare per obitum Petri, cum re ipsa vacet per obitum Pauli, non valet, etiam si de cetero apponatur clausula: *sive per obitum Petri, aut quovis alio modo vacet*: quia expresso uno modo vacandi, non venit alius modus per obitum alterius personæ, quæ expressa fuit, juxta *cap. statutum. de rescript. in 6.*) arguendum est ad acceptationem, de qua hic, quæ non est nisi quædam voluntatis declaratio de acceptando beneficio, si conferatur, & solum tendit ad executionem gratiæ. Auctores iidem *ll. cit.*

Questio 622. An Collatores preces has sibi insinuatæ admittunt, & nulli alteri, quam Precista, beneficium conferre teneantur & cogantur?

1. Respondeo ad primum affirmative; sunt enim hæc preces armatæ, & prævalent cuivis juri conferendi, presentandi, nominandi aliorum, & hinc rejici nequeunt, obistente nimirum mandato Papæ. Wagn. pag. 490. cogendi enim per censuras ab Executoribus, si nolint. Unde, dum Collatores aliqui has preces non admittunt, etiam quò ad Ecclesias & Collegia, quæ aliis in rotulis seu registris precum Imperialium in Cancellaria Cæsarea comperiantur (ut inter ceteros de Ducibus Julia, Clivia, & Comitibus Flandriæ, qui diversas Ecclesias habent, in quibus ad ipsos solos Canoniatuum & præbendarum collatio pertinet teste Cranzio in *Ecclesiastica Saxonum Histor.* memorat Chok. pag. 3.) ii, etiam Episcopi, quandoque se potissimum fundant in jurep. laicali, eò quòd ex bonis suis patrimonialibus, aut majorum suorum tales Ecclesiæ, seu Collegia fundata & dotata sint. Chok. *ibidem.*

2. Respondeo ad secundum, quòd sequitur ex dictis; non posse Collatores alteri quam Precista debito tempore requirente beneficium conferre, utpote quòd per preces has interpositas redditur affectum, ita ut si collator, etiam ignoranter, illud contulerit alteri, invalida sit collatio propter decretum irritans in indulto contentum, quòd etiam ignorantes ligat, ne quoquo modo tali dispositione contraveniri, & ubi contraventum, nihil actum censetur. Chok. pag. 95. Engels ad *rit. de prob. n. 71.* adeoque Precista requirente, collationem à se facta collator corrigere debet, eique de novo valide conferre; cum melius sit corrigere se ipsum, quam corrigi. *§. 1. authent. de nupt.* Et non præstet impedimentum, quòd de jure non sortitur effectum. Chok. pag. 72. Insinuat nihilominus idem Chok. pag. 62. contrarium, nimirum potestatem Ordinarii non esse ligatam, quò minus, antequam ei debetè insinuatæ sunt preces, conferre possit beneficium, & valeret collatio, prout valet collatio Ordinarii facta, antequam ipsi mandatum de providendo alicui à Papa concessum insinuetur, juxta Gloss. quam citat Chok. in *c. fin. de prob. in 6.* licet secus esset, si Papa re ipsa jam Canonicum aliquem creasset, & mandasset illi provideri de prima præbenda vacatura; tunc etiam ignorantis Ordinarii manus ligata forent. *c. si postquam. de prob. in 6.* quòd in precibus non fit, sed tantum provisio in futurum mandatur, nullo jure de præsentè collato Precista. ita

ita Chok. Quòd si Ordinario negligente aut recusante Precista conferre, hic recurrit ad Vicarium Ordinarium, qui ignarus collationis ab Ordinario facta alicui, idem beneficium conferat Precista, & tertius quoque interim illud idem beneficium impetrat à Papa, præferendam à Vicario isto factam collationem, si contulit, uti Executor Apostolicus vigore precum, asserit Chok. pag. 72. eò quòd licet Vicarius non possit expedire ea, quæ sunt meræ gratiæ, potest tamen expedire, quæ sunt Iustitiæ & necessitatis, & sic supplere moram Ordinarium. Quòd si collator latitat, aut aliàs obster, quòd minus ei fiat insinuat precum, perinde erit, ac si facta fuisset; cum pro citato habetur, qui se occultat, vel impedit, ne possit citari, juxta *c. quoniam frequenter. ut lite contestat. c. 1. de foro competente.* Chok. pag. 78. Porò num mortuo ante collationem Imperatore Collatores adhuc conferre possint, & consequenter teneantur, ad hoc, inquam, responsum est supra.

Questio 623. An Decanus & Capitulum, dum Collatores non sunt, impedire possint Precistam, denegando illi possessionem (dum missio in possessionem ad illos spectat) si iis constet de injuria & defectu tituli, v. g. propter incompatibilitatem beneficiorum?

R^Espondet negativè Chok. pag. 79. hac ductus ratione, quòd imprimis, licet beneficium haberi non possit, nisi præviâ institutione canonicâ & legitimo titulo, possessio tamen potest transferri sine eo. ut Abb. *in cap. literis, de restit. spoliat.* cum, quòd beneficium obtineri nequeat absque titulo, id solum verum sit respectu juris, non verò respectu possessionis, quæ plus facti quam juris habet. Unde fit, ut exceptiones concernentes titulum non impediunt immisionem in possessionem. Deinde quòd Precista hoc ipso, sive ex concessione precum Cæsarearum ei facta habet titulum coloratum, qui sufficit ad tollendam omnem intrusionem, juxta decis. Rotæ, quam citat, validisque satis est, ut Decanus & Capitulum adstringantur ad illius receptionem; cum illud non habeat nisi nudum installationis ministerium, & nequaquam cognitionem causæ, uti eam haberet, si haberet liberam collationem, adeoque posset se opponere & appellare, & interim conferre, ut Ruzæus *tr. de jure Regal. privilegio 6.* quem citat Chok. *ibid.* Proinde tenetur recipere Precistam, salvo jure cujuslibet; quia non spectat ad Capitulum cognoscere de viribus tituli, & titulus provisi non habetur in consideratione in nudo ministerio facti & possessionis, ut Philip. Prob. *tr. regal. q. 36.* citatur quoque ab eo, sed est hoc Executoris, qui juri tertii non derogat, & coram quo, si tertius opponat exceptionem, ejus est videre, num sit relevans, nec ne.

Questio 624. Quanam in illo indulto precum concessio Imperatori à Papa continetur clausula derogatoria eorum, quæ eidem indulto obistere possent?

1. R^Espondeo hæc sequentes. Primò derogat Papa Constitutionibus Apostolicis de non utendo gratis expectativis.

2. Secundò, literis expectativis concessis in

P. Leuren, Fori Benef. Tom. II.

forma pauperum, juxta *c. si pauper. de præb. in 6.* sive mandatis de providendo pauperibus Clericis non habentibus beneficium; item literis de providendo personis illustribus aut graduatis, ita ut omnes hujusmodi literæ non obstant precibus Cæsareis, si contingat, illas concedi super talibus beneficiis, quò minus dictæ preces fortiantur suum effectum.

3. Tertio, regulis cancellariæ quodocunque publicatis & publicandis, quibus expressè & speciatim derogari debet; quia per clausulam generalem derogatoriam: *non obstantibus constitutionibus Apostolicis*; non censetur derogatum nisi constitutionibus ordinariis, non extraordinariis, quales sunt Extravagantes & regulæ cancell. atque ita etiam derogatum regulæ undecimæ, quæ est revocatoria expectativarum, sive per quam Papa statim post assumptionem suam revocat omnes expectativas, non sortitas in aliqua parte effectum: ita ut hac regulâ non obstante, preces fortiantur suum effectum, etiam post obitum Papæ, qui eas Cæsari concessit Chok. pag. 87. Dubitat nihilominus Chok. *ibid.* num per istas generales clausulas in precibus contentas derogatum sit iis regulis Cancell. quæ ubique sunt in celebri apud omnes observantia; nimirum de annali, trienniali, de publicandis, de surrogandis, de infirmis &c. quæ judiciales sunt; & ait Gomef. *in q. 6. proæm.* censere, dictas regulas notabiles ex stylo cancellariæ non censeri sublatas, non factâ expressâ & in individuo mentione earum.

4. Quarto, statutis & consuetudinibus aliarum Ecclesiarum etiam juramento & confirmatione Papæ roboratis; quibus quoque expressè erat opus derogari; & speciatim etiam derogatur consuetudini optandi (cujus consuetudinis optandi necessaria erat expressa & specialis derogatio, ut Garc. *p. 5. c. 1. n. 150.*) Chok. pag. 90.

5. Quintò, literis quibuscunque Apostolicis, non facientibus plenam & expressam de verbo ad verbum de eodem mentionem.

6. Sexto, ipsis Concordatis Germaniæ eorumque confirmationi, quatenus huic indulto adversantur. Unde patet, dubium non esse, habere has preces etiam locum in mensibus ordinariorum Collatorum.

7. Septimò, quibusvis aliis privilegiis, indultis & literis Apostolicis, indulto huic quomodocunque adversantibus, etiam motu proprio Papæ, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, etiam cum clausulis derogatoriis derogatoriis, & aliis insolitis concessis.

8. Ac denique decernitur, quidquid contra quâcunque auctoritate attentatum fuerit, irritum & inane; ita ferè Pirh. *n. 386.* & Wagn. *pag. 495.* pluribus de his Chok. *à pag. 86.* qui etiam *pag. 61.* refert, Papam in privilegio dato facultati artium Lovanienti velle, quòd hujus facultatis nominationes præferantur precibus Imperialibus; quòd si verum, expressè ergo per hoc Papa derogavit precibus hisce; malè tamen ex hoc supposito inferitur, preces non habere locum in mensibus Ordinariorum; cum in his locum non habeant dictæ facultatis nominationes; cum tamen hæc præferantur nominationibus factis vi precum; nam, ut rectè Chok. *pag. 62.* in isto indulto nominandi concessio Lovanientibus, Papa expressè non vult eas locum habere in mensibus Ordinariorum, cujus contrarium statuit expressè in indulto precum; ergo ex eo, quòd